

OPAS TILINTARKASTAJALLE

Näin hyödynnät sähköistä taloushallintoa

Alkusanat

Sähköinen taloushallinto tarjoaa mahdollisuuden tehostaa sisäistä valvontaa sekä kehittää tilintarkastustoimenpiteitä. Reaaliaikainen tieto on käytettävissä paikasta riippumatta ja tilintarkastuksessa tarvittava materiaali on helposti saatavilla. Sähköiset materiaalit ja järjestelmien ominaisuudet antavat mahdollisuuden kehittää tarkastustoimenpiteitä.

Tässä oppaassa käydään läpi, miten voit vaikuttaa sisäisen valvonnan ja tilintarkastusprosessin kehittämiseen asiakasyrityksissä.

Sähköisen taloushallinnon toiminnallisuudet voivat esimerkiksi nostaa sisäisen valvonnan tasoa, jolloin tilintarkastus on tehokkaampaa. Lisäksi tilintarkastaja voi myötävaikuttaa sisäisen valvonnan tärkeyden ymmärtämiseen ja antaa asiantuntijaneuvoja yrityksille sisäisen valvonnan järjestämisessä.

Haluatko nähdä, miten tilintarkastus hoituu sähköisessä taloushallinto-ohjelmistossa? [Tutustu myös Tilintarkastus Netvisorissa -oppaaseen »](#)

Sisällys

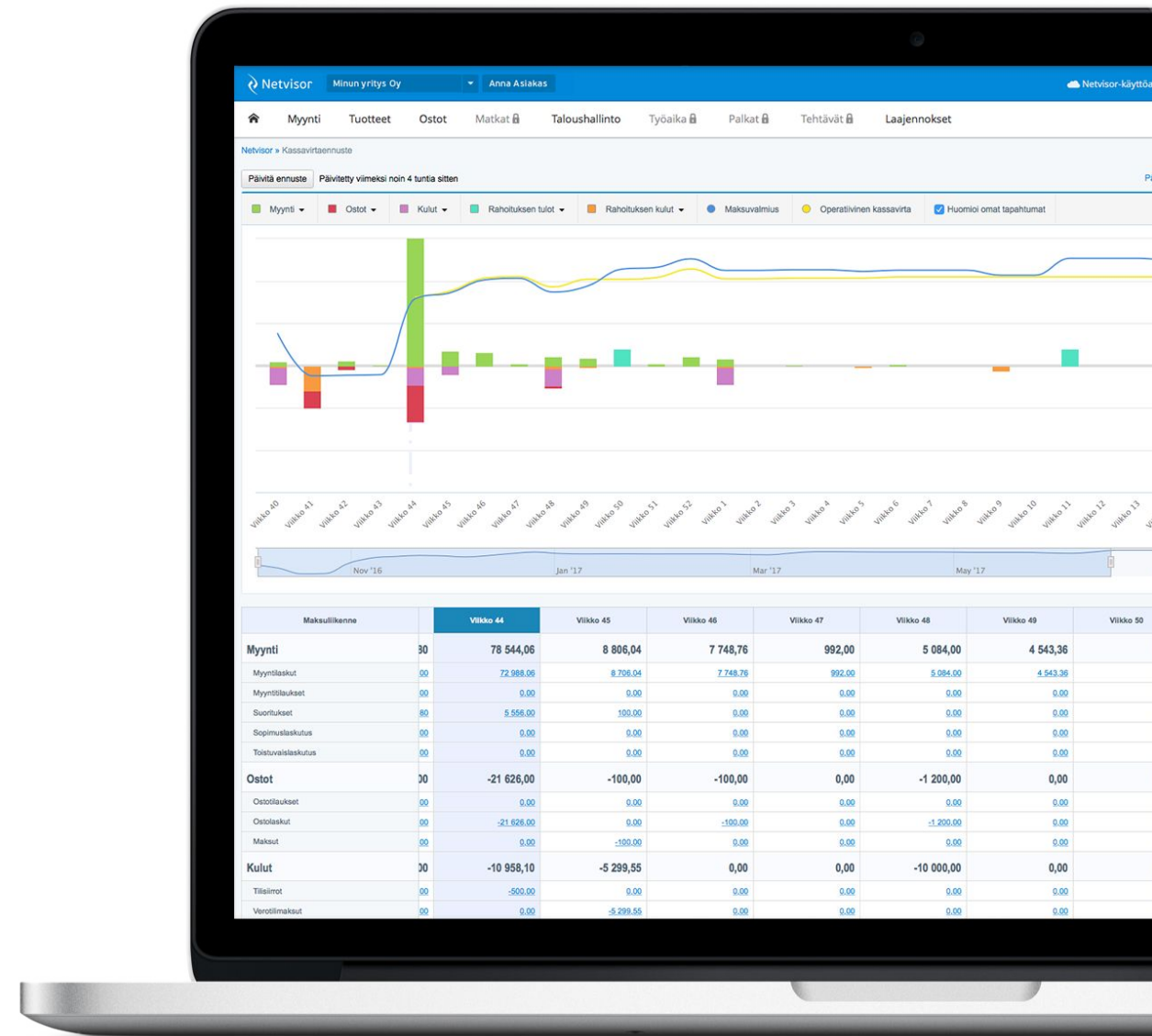
Sähköinen taloushallinto ja sisäinen valvonta	04
Tehokkaampaa sisäistä valvontaa	05
Kontrollit osana sisäistä valvontaa	07
Netvisor apuna sisäisessä valvonnassa	09

Sähköinen taloushallinto ja tilintarkastus	12
Sähköinen tilintarkastus	13
Sähköisen taloushallinnon hyödyt tilintarkastuksessa	12
Netvisor tilintarkastuksen tukena	16

Sähköinen taloushallinto ja sisäinen valvonta

Sähköinen taloushallinto mahdollistaa sisäisen valvonnan järjestämisen tehokkaasti.

Sisäisellä valvonnalla on merkitystä myös tilintarkastuksessa. Tilintarkastaja arvioi aina tarkastussuunnitelmaa tehdessään sisäisen valvonnan tasoa ja kohdentaa tarkastusta riskiperusteisesti. Hyvä sisäisen valvonnan taso vähentää tilintarkastajan riskiä ja vaikuttaa tarkastustoimenpiteisiin.

Tehokkaampaa sisäistä valvontaa

Sähköinen taloushallinto luo hyvän pohjan toiminnan selkeyttämiseen. Sisäinen valvonta tehostuu ja taloudellisen raportoinnin luotettavuus paranee, kun tiedonkulku kehittyy ja sähköisen ohjelmiston ominaisuuksia hyödynnetään kattavasti.

Reaaliaikainen tieto kaikkien saatavilla

Sähköisessä taloushallinnon ohjelmistossa tiedonkulku on reaaliaikaista ja sama tieto on käytettävissä kaikilla osapuolilla. Kun päällekkäisyyksiä ei synny ja tieto on aina ajan tasalla, aikaa vapautuu laadukkaamman taloudellisen raportoinnin tuottamiselle ja informaation analysoinnille.

Reaaliaikaisen ja luotettavan tiedon merkitys korostuu erityisesti nopeasti muuttuvissa tilanteissa. Luotettavan tiedon pohjalta muutoksiin voidaan reagoida nopeammin. Tällä on suuri merkitys yrityksen toimintaedellytysten turvaamisessa.

Luotettava tieto pienentää riskejä

Taloudellisen raportoinnin ja varainhoidon valvonta on hallituksen vastuulla. Sähköinen järjestelmä tukee johtoa sen valvontatehtävässä. Prosessit on mahdollista rakentaa pitkälti automaattisiksi ja yrityksen toimintaa tukeviksi. Manuaalisen työn vähenemisen myötä myös virhemahdollisuudet vähenevät.

Sähköisen taloushallinnon järjestelmän avulla poikkeamat ja mahdolliset virheet havaitaan helposti ja järjestelmä pyrkii automaattisesti myös estämään virheiden syntymisen. Tämä tukee tiedon pysymistä eheänä prosessin loppuun saakka.

Tehokkaasti hoidetusta sisäisestä valvonnasta on erityisesti hyötyä yritykselle yhtenä riskienhallinnan välineenä. Tilintarkastaja voi osaltaan myötävaikuttaa siihen, että sisäisen valvonnan merkitys ymmärretään asiakasyrityksessä.

Luotettava taloudellinen
informaatio tuo lisäarvoa kaikille
yrityksen sidosryhmille

Kontrollit osana sisäistä valvontaa

Taloushallinnon perusprosessien järjestäminen ja kontrollien määrittäminen sekä niiden valvonta ovat osa yrityksen sisäistä valvontaa, jotka vaikuttavat myös tilintarkastajan työhön. Sähköinen taloushallinto auttaa kontrollien hallinnoimisessa monella tapaa.

Peruskontrollit osaksi järjestelmän prosesseja

Peruskontrollit on mahdollista rakentaa osaksi järjestelmän prosesseja, jolloin niiden kiertämisen riski pienenee. Myynti-, osto- ja palkkatoiminnon peruskontrollien määrittäminen kannattaa miettiä yhdessä tilintarkastajan, yrittäjän ja kirjanpitäjän kanssa. Yritykselle voidaan rakentaa sopivat kontrollit toimintatavoilla, käyttöoikeuksilla ja raportoinnilla.

Työnjakokontrollit

Sähköinen taloushallinto mahdollistaa käyttöoikeuksien tehokkaan rajaamisen ja näin vältetään ns. vaaralliset työyhdistelmät. Pk-yrityksissä työnjakokontrollia on usein käytännössä vaikea toteuttaa, mutta sitä ei kuitenkaan kannata unohtaa. Mieti yhdessä asiakkaan kanssa, millaisia riskejä työyhdistelmistä saattaa syntyä ja miten korvaavat valvontakontrollit rakennetaan.

Johdon valvontakontrollit

Taloudellisen raportoinnin seuranta ja poikkeamien analysointi on tehokas sisäisen valvonnan väline. Esimerkiksi erilainen poikkeamaraportointi on toimiva tapa valvoa haluttuja asioita ja varmistaa prosessien asianmukainen toiminta. Johto voi myös valvoa eri käyttöoikeuksilla tehtyjä toimia.

Ulosmaksettavan rahan kontrollointi

Yksi tärkeimmistä kontrolleista kaikissa yrityksissä on pankkitililtä suoritettavien maksujen kontrollointi. Ostolaskujen kierrättäminen sähköisesti läpi tarkastus- ja hyväksymisvaiheen on tehokas kontrolli, mutta myös muut ulosmaksut on huomioitava. Tällaisia ovat palkat, erilaiset tilitykset ja muut suoraan ilman kierrätystä maksettavat kulut.

Sopimukseen perustuvat kulut kuten vuokrat voidaan hyväksyä järjestelmän toimesta maksuun ilman kierrätystä, mikäli lasku on sopimuksen mukainen. Sähköisissä järjestelmissä on usein mahdollisuus erilaisten automaattiosäätöjen luomiseen, jolloin tietyt kriteerit täyttävät ostolaskut käsitellään halutulla tavalla. Tällaisia toimintoja voidaan hyödyntää myös puhtaasti kontrollimielessä.

Netvisor apuna sisäisessä valvonnassa

Taloudellisen raportoinnin seuraaminen

Netvisor mahdollistaa taloudellisen raportoinnin ja sen seurannan paikasta ja ajasta riippumatta sekä tarjoaa käyttäjille hyvät raportointimahdollisuudet.

Yksinkertaisimmillaan esimerkiksi kuukausitason tilikohtainen tulos ja tase vertailukausineen ovat toimivia raportteja etenkin budjettivertailun kanssa. Netvisorilla yritys voi laatia omia kirjanpidon raportteja, joita myös tilintarkastaja voi seurata reaaliajassa. Raportit voidaan tallentaa raporttinäkymään ja seuraavan kerran raportti on laadittavissa ilman hakuehtojen täyttämistä.

Laajempaan taloudellisen informaation analysointiin soveltuu Visma Navita, jossa on mahdollista tehdä joustavasti ennusteita erilaisilla olettamilla sekä analysoida toteumaa tunnuslukuraporttein. Navita saadaan integroitua Netvisoriin, jolloin ajantasaiset kirjanpidon luvut ovat suoraan käytettävissä erilaisten raporttien ja vertailujen muodostamiseksi.

Käyttöoikeushallinta

Käyttöoikeuksien rajaamisella voidaan varmentaa, että pääsy yrityksen tietoihin on vain tarvittavilla henkilöillä ja mahdollisuuksien mukaan ns. vaaralliset työyhdistelmät voidaan välttää.

Ostolaskujen ja palkkojen hyväksyntä

Netvisorissa on mahdollista luoda erilaisia sääntöjä ostolaskujen käsittelylle ja varmistaa, että laskut tulevat käsitellyiksi halutulla tavalla. Järjestelmästä voi varmentaa myös jälkikäteen, kuinka ostolaskut on käsitelty ja onko esimerkiksi ajanjaksolla hyväksymättömiä ostolaskuja. Myös palkkojen maksuunhyväksyntä voidaan ottaa Netvisorissa käyttöön.

Automaation hyödyntäminen

Netvisorissa on yhä laajenevat automaation lisäämisen mahdollisuudet. Luomalla automaatio sääntöjä ja esimerkiksi hyödyntämällä erilaisia oletustiliöintejä, virheiden mahdollisuus vähentyy. Näitä ominaisuuksia voidaan hyödyntää osana sisäistä valvontaa.

Sisäisen valvonnan arviointi

Mikäli yrityksen sisäinen valvonta on tehokasta ja taloushallinnon prosesseihin on määritetty toimivat kontrollit, voidaan tilintarkastuksessa suorittaa enemmän kontrollilähtöistä tarkastusta. Tällöin tarkastuksessa testataan tarvittavien kontrollien olemassaolo ja toimivuus, joista saadaan tarkastusevidenssiä. Tarkastusevidenssin perusteella yksityiskohtaisen aineistotarkastuksen osuutta voidaan tarkastuksessa vähentää.

Sähköinen taloushallinto ja tilintarkastus

Yrityksen sisäisen valvonnan tason parantumisen ja siten tilintarkastusriskin pienentymisen lisäksi sähköisestä taloushallinnosta on tilintarkastajalle hyötyä myös käytännön tarkastustyössä.

Ohjelmat tarjoavat tilintarkastajille monenlaisia mahdollisuuksia taloudellisen tiedon analysoimiseen ja tarkasteluun sekä oman työn ja toimintatapojen kehittämiseen.

Sähköinen tilintarkastus

Sähköisiä aineistoja...

Sähköinen tilintarkastus on lisääntynyt sähköisen taloushallinnon yleistymisen myötä. Alalla on jo pitkään ollut käytössä erilaisia menetelmiä ja työkaluja sähköisten aineistojen käsittelyyn. Sähköistä aineistoa on hyödynnetty niin tarkastuksen suunnittelussa, analyttisessä tarkastuksessa kuin myös muissa tarkastustoimenpiteissä.

Eryisesti suurissa tarkastuskohteissa sähköisiä aineistoja on hyödynnetty pitkään ja se on ollut tilintarkastuksessa arkipäivää. Suuria datamääriä tarkastettaessa riittävän varmuuden saavuttaminen raportoinnin oikeellisuudesta on työlästä yksittäisten tapahtumien perusteella ja ilman tehokasta otantaa.

Pk-yritysten tarkastuksissa sähköisiä aineistoja on hyödynnetty vaihtelevammin. Sähköisen taloushallinnon myötä sähköisten aineistojen hyödyntäminen on kuitenkin kasvanut merkittävästi ja käytettävissä on paljon erilaisia analysointityökaluja.

... ja sähköisiä järjestelmiä

Tilintarkastus toteutetaan usein erillisellä tilintarkastukseen suunnitellulla sähköisellä ohjelmistolla, johon asiakkaan järjestelmästä otettu data vietään. Tilintarkastajan omassa järjestelmässä on valmiina erilaisia analysointipohjia, tietohakuja ja muita tilintarkastuksen dokumentointia helpottavia pohjia. Tämän lisäksi tilintarkastajat käyttävät tarkastuksessa asiakkaan järjestelmiä omilla tilintarkastajatunnuksillaan.

Sähköinen taloushallinnon järjestelmä, johon tilintarkastaja pääsee itse kirjautumaan sisään, nopeuttaa haluttujen tapahtumien paikantamisessa ja tarkastamisessa sekä tukee dokumentointia. Mikäli asiakkaan taloushallinto on pitkälti sähköistetty, voidaan tilintarkastustakin kehittää sähköisempään muotoon.

Tulevaisuudessa tilintarkastuksessa tarvitaan yhä laajempaa ymmärrystä taloudellisen raportoinnin kannalta relevanteista tietojärjestelmistä, sähköisten aineistojen käsittelystä ja niihin sopivista tarkastusmenetelmistä.

Sähköisen taloushallinnon hyödyt tilintarkastuksessa

Tehokkuutta tarkastukseen

Sähköinen taloushallinnon järjestelmä mahdollistaa pitkälle viedyn sähköisen tilintarkastuksen. Tilintarkastaja suorittaa tarkastuksen järjestelmässä ja hyödyntää järjestelmän toiminnallisuudet saadakseen riittävän varmuuden tilinpäätöksen oikeellisuudesta. Tarkastaja ei tuota paperisia dokumentteja, vaan hoitaa työnsä ja tarkastuksen dokumentoinnin sähköisesti.

Tilintarkastuksen suorittamista ja dokumentoimista sähköisesti edistää myös se, että taloushallintoon liittyvät dokumentit, kuten hallinnon pöytäkirjat ja sopimukset ovat sähköisessä muodossa ja tallennettuna järjestelmään. Tapahtumien taustadokumenttien tulee myös löytyä järjestelmästä kyseisten tapahtumien takaa. Kaikki aineistot ja lisätiedot on mahdollista jakaa sähköisesti ja käydä yritysjohdon ja kirjanpitäjän kanssa läpi paikasta riippumatta.

Tarkastusevidenssin hankkiminen sähköisiä aineistoja käsittelemällä ja analysoimalla tuo tarkastukseen tehokkuutta. Lisäksi, kun suoritat tarkastustoimenpiteitä jo tilikauden aikana, voit tuottaa yritysjohdolle nopeampaa palautetta mahdollisista poikkeamista ja nopeuttaa myöhemmin tehtävää tilinpäätöstarkastusta.

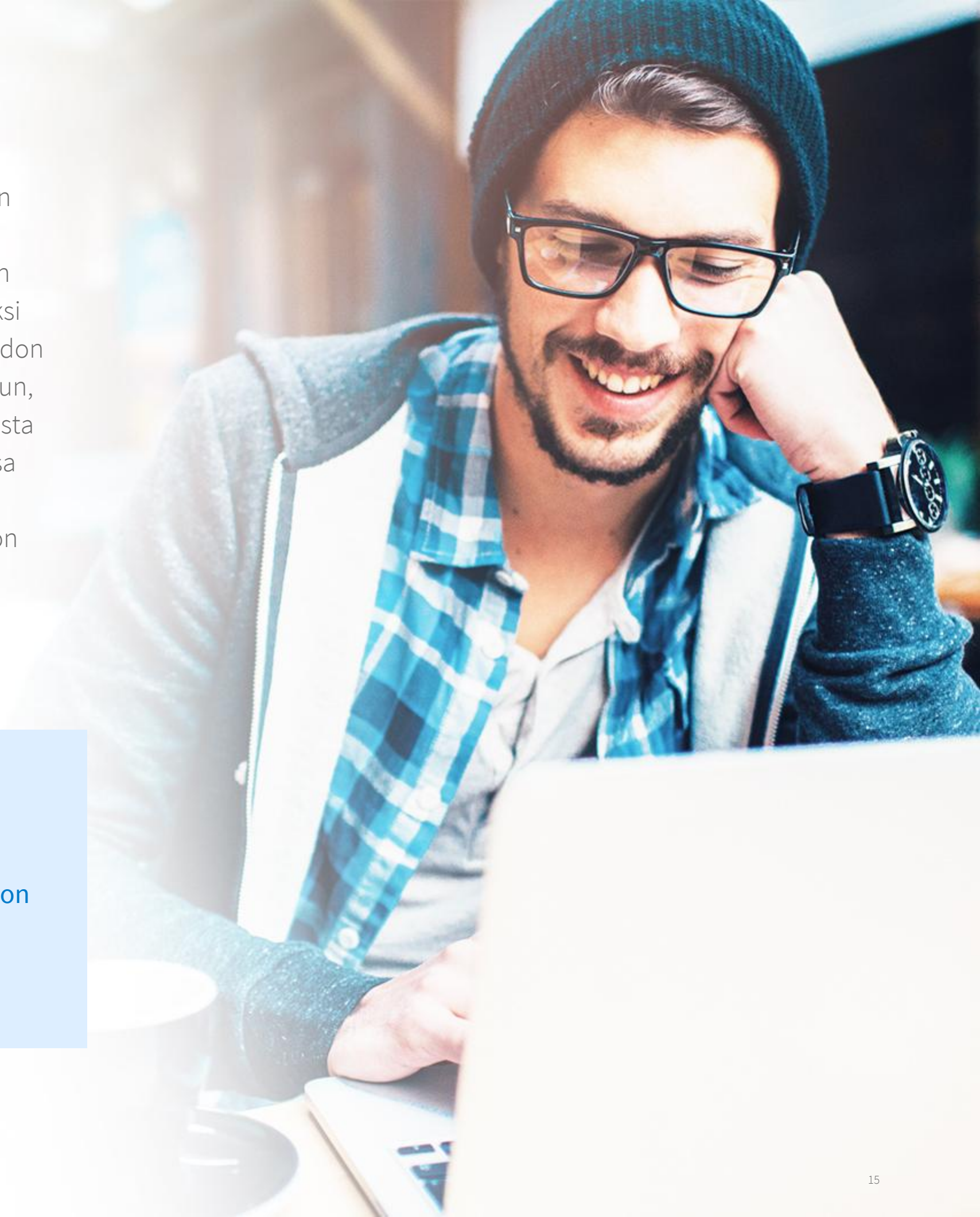
Tarkastusstandardien vaatimukset

Tilintarkastusstandardit säätelevät tarkoin tilintarkastajan työtä ja dokumentointia. Taloushallinnon järjestelmä ei yksin pysty tarjoamaan kaikkia tarvittavia ominaisuuksia siihen, että tarkastus voitaisiin yksinomaan suorittaa ja dokumentoida suoraan samaan järjestelmään, sillä standardien lisäksi tilintarkastuskentällä on käytössä yhtiökohtaisia metodologioita, joiden mukaisesti tarkastukset tehdään ja dokumentoidaan. Lisäksi kansainväliset tilintarkastusstandardit eivät vielä tue sähköisen taloushallinnon täysimääräistä hyödyntämistä.

Taloushallinnon järjestelmän tuki

Taloushallinnon järjestelmä voi kuitenkin monin tavoin tukea sähköisen tilintarkastuksen suorittamista. Avainasemassa ovat informaation tehokkaat haku- ja käsittelytoiminnot esimerkiksi erilaisten poikkeamien havaitsemiseksi sekä tiedon joustava vienti ulkoiseen tiedostoon tai työkaluun, jossa tiedon käsittely ja analysointi on mahdollista tehdä tarkastussuunnitelman mukaisesti ja jossa tarkastusdokumentointi syntyy tarkastuksen tekemisen rinnalla. Myös muu kuin pääkirjatason tieto tulee olla vietävissä ulkoiseen tiedostoon laajempien data-analyysien ja erilaisten ristiintarkastuksien tekemiseksi.

Taloushallinnon tiedon standardointi tulee tulevaisuudessa helpottamaan taloudellisen informaation käsittelyä huomattavasti ja tällä on suuri vaikutus myös tilintarkastukseen ja sen sähköistymiseen.

Netvisor tilintarkastuksen tukena

Aineisto helposti saatavilla:

- Tilikausiarkistossa tilinpäätöksen raportit, hallinnon pöytäkirjat, sopimukset, verotuspäätökset ja muut pyydetyt asiakirjat
- Kirjausten takana tarvittavat taustadokumentit
- Kirjanpidon reaaliaikainen tilanne tositteineen ja raportteineen käytettävissä eli myös alkaneen kauden aineiston ja tilinpäätöksen jälkeisten kirjausten tarkastelu on mahdollista

Tiedon käsittely

- Tiedon hakeminen erilaisilla kriteereillä monipuolisesti
- Tiedon vienti joko ulkoiseen tiedostoon (excel, pdf) tai integraation kautta tarkastusohjelmistoon
- Monipuolisten raporttien muodostaminen tiedon jalostamiseksi, esimerkiksi erilaiset varastoraportit

Netvisor tilintarkastuksen tukena

Kontrollilähtöisyyden lisääminen:

- Esim. ostolaskujen hyväksyntä sekä kierrätys- ja automaatio säännöt, myös haettavissa esim. hyväksymättömät ostolaskut
- Palkkojen hyväksyntätoiminto
- Tositteiden käsittelyhistoria helposti näkyvillä
- Pitkälle automatisoidut prosessit

Käytännön apu:

- Porautuminen kirjaukselta tapahtuman yksityiskohtiin nopeuttaa yksityiskohtaista aineistotarkastusta
- Toiminnan jatkuvuuteen liittyvän epävarmuuden arviointi alkaneen kauden datan sekä kassavirtaennusteen ja budjetin avulla
- Jaksotusten perusteiden dokumentoinnin selkeys (Kirjanpidon asetukset - Jaksotussäännöt)
- Tilinpäätösmerkintä sähköisesti

Tilintarkastus Netvisorissa

Haluatko nähdä, miten hyödynnät konkreettisesti
Netvisorია pk-yritysten tilintarkastuksessa?

[TUTUSTU TILINTARKASTUS NETVISORISSA -OPPAASEEN](#)